

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

Litterae Lvdovici Regis Franciaë abrogationis pragmaticaë sanctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

Datum in nostro ducali palatio die decima Aprilis, in
indictione decimaquinta 1512. ANNO
CHRISTI
1512.

Quo perlecto, idem sanctissimus dominus noster mandauit eidem domino Thomæ secretario, vt legeret quasdam literas claræ memoriæ Ludouici regis Francorum XI. sigillo eiusdem sigillatas, directas felicis recordationis Pio papæ secundo, super reuocatione pragmaticæ sanctionis: qui dominus Phædra in eodem ambone legit dictas literas alta & intelligibili voce, cuius tenor talis est.

LITERÆ LVDOVICI REGIS FRANCIAE
abrogationis pragmaticæ sanctionis.

Ludouicus Dei gratia Francorum rex, tibi sanctissimo ac beatissimo patri nostro Pio papæ secundo, obedientiam filialem, & plenos deuotionis affectus.

Deum solum scientes, cuius prouidentia bene confutitur rebus humanis, meliusque regna & vrbes religione angi atque defendi, quam armis & mœnibus, te vicarium Dei viuentis ea veneratione prosequimur, vt sacra præsertim in ecclesiasticis rebus tua merita, veluti vocem pastoris audire, illisque parere prompta mente velimus. Quapropter, beatissime pater, etsi constitutio quædam in regno nostro, quam pragmaticam vocant, magno prælatorum conuentu, magna temporis deliberatione conclusa fuerit, & iam callum obducens, quietum prope fixerit statum: tu tamen tuis ad nos literis illam a regno nostro auferri, explodi abrogarique flagitas. Nobis quoque dilectus & fidelis consiliarius noster Ioannes episcopus Atrebatensis, quem cum potestate legati de latere ad hoc nostrum regnum misisti, commemorauit ea, ad quæ per ipsum tibi nostro nomine pollicenda, vouenda, expromittenda, nos antequam regnum suscepissemus, religionis in se ritus quidam deduxerat. Nos nostra promissa exequi, accedente moderatrice rerum ecclesiasticarum tua auctoritate, studemus ac volumus, & id quidem tanto volumus animo propensiori, quanto nobis regnum Franciæ florens & bello vacuum tuetur Deus & protegit. Omnibus itaque victimis potiore obedienciam intelligentes, assensum sumus his quæ tuo nomine no-

ANNO
CHRISTI
1512.

bis aperta sunt, ipsam scilicet pragmaticam sanctionem tibi tuaque sedi esse infensam, utpote quæ in seditione & schismatis tempore, atque per seditionem, sectionis a tua sede figuram, nata sit: & quæ, dum tibi, a quo sacræ leges oriuntur & manant, quantamlibet eripit auctoritatem, omne ius & omnem legem dissolvit. Illud enim exoritur, quod idem consiliarius in nomine tuæ sanctitatis adstruxit, ut dum per pragmaticam sanctionem ipsam summa in ecclesia tuæ sanctitatis auctoritas minuitur, dum prælatis in regno nostro quoddam licentiæ templum præstruitur, dum congruens vnitas ad alia regna conformitasque tolli videretur, abroganda sit ipsa pragmatica, tollendaque a regno nostro, quippe quæ aduersus tuam sedem, omnium ecclesiarum * matronam, ab inferioribus prælatis lata sit, tamquam, ut scriptura loquitur, *Quomodo si eleuetur virga contra leuantem se, aut baculus, qui utriusque lignum est.* Quidquid, beatissime pater, licet plerique docti homines confutare niterentur atque diluere, multaque nos dehortarentur abrogare sanctionem ipsam; te tamen principem totius ecclesiæ, antistitem sacrorum, te dominici gregis pastorem profiteamur & scimus, teque iubentem sequimur, tibi & beatissimi Petri cathedræ consentimus & * iniungimur. Itaque sicut mandasti, pragmaticam ipsam a regno nostro, nostroque Viennensi Delphinatu & omni ditione nostra per præsentem pellimus, deiicimus, stirpitusque abrogamus, & quam, qualemve ante pragmaticæ ipsius editionem, circa ecclesiarum, beneficiorum, aliarumque rerum spiritualium dispositionem, censuram, moderationem in regno nostro, omnique ditione nostra, tui prædecessores Martinus quintus & Eugenius quartus Romani pontifices habebant & exercebant, talem eandemque nostro adiutorio beatissimo Petro tibi-que ipsius successori reddimus, præstamus & restituimus, cum summo imperio, cum iudicio libero, cum potestate non coarctata. Tu enim, cum scias quid auctoritate diuinitus tibi tradita possis, quas pro regni nostri & ecclesiarum in eo tranquillitate postulabimus, non negliges res necessarias, poterisque semper quod opportunum fuerit iudicare. Vtere igitur deinceps in regno nostro potestate tua, ut voles, atque illam exerce. Nam ut hominum mem-

* f. ma-
trēm.

Isai. 10.

* iungi-
mur.

branulla contentione, capite vno atque vna mente ducuntur, sic tuis sacris decretis ecclesiæ prælati in regno nostro & Delphinatu consonantiam & obedientiam plenam refuldent. Quod si forte obnitentur aliqui, aut reclamabunt, nos in verbo regio pollicemur tuæ beatitudini, atque promittimus exequi facere tua mandata, omni appellationis aut oppositionis obstaculo prorsus excluso, eosque qui tibi contumaces fuerint, pro tuo iussu comprimemus & refrenabimus.

Data Turonis sub magno sigillo nostro, die vigesima-septima mensis Nouembris, anno Domini 1461. & regni nostri primo.

Postmodum vero excellens doctor Dominus Melchior de Bardassinis aduocatus Concilii, habuit orationem multum ornatam & luculentam super reprobatione pragmaticæ sanctionis, petens illam reuocari & annullari, ac discerni monitorium contra prælatos, capitula, conuentus, principes Franciæ, præfidentes parlamentorum, & alios, sua communiter vel diuifim interessè putantes, vt comparere deberent ad allegandum, quare dicta pragmatica reuocari non debet. Et illud idem petiit dominus Marianus de Cuccinis procurator fisci, & sacri Concilii procurator. Et sanctissimus Dominus noster, hoc sacro approbante Concilio, decreuit monitorium & citationem sub termino sexaginta dierum tenoris infra scripti.

MONITORIVM CONTRA PRAGMATICAM
& eius assertores.

*Iulius episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam,
sacro approbante Concilio.*

Licet sacrorum Canonum instituta, sanctorum patrum & Romanorum pontificum prædecessorum nostrorum, & in generalibus legitimis Conciliis pro defensione ecclesiasticæ libertatis, dignitatisque sedis apostolicæ tuitione, consultissima deliberatione sancita, inuiolabiliter ab omnibus custodiri oporteat, ipsorumque decreta, veluti diuina inspiratione edita, immutabilia censeantur; Romanus tamen pontifex, qui regis æterni, rerumque & iurium omnium conditoris locum, licet imparibus meritis, tenet in terris, cum huiusmodi decreta saluberrima & honesta,